

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים
פרשת במדבר
להביט מאחורי המסכה

יצא לאור בתאריך:
כ"ז אייר תשס"ז

פרשה:
פרשת במדבר

כותרת:
להביט מאחורי המסכה

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

פרשת במדבר

להביט מאחורי המסכה

פרשת במדבר

להביט מאחורי המסכה

אחד הדברים שבהם מתבטא חינוכו של ילד יהודי מקטנותו, עוד לפני ה'אפשערניש' שלו, היא העובדה שמלבישים לו כיפה על ראשו ובפרט כשהוא מגיע לבית הכנסת.

כיפה היא הסמל של יהודי. כאשר רואים מרחוק מישהו עם כיפה יודעים שבודאי הוא יהודי. אבל אליבא דאמת אין חובה לכסות את הראש דוקא עם כיפה; החובה היא לכסות את הראש בכל אמצעי שהאדם רואה לנכון, ואפילו עם פאה נכרית (אע"פ שיש פוסקים החוששים מפני מראית-עין).

מהו הטעם ההלכתי שצריכים לכסות את הראש? רבינו הזקן כותב בהלכות ברכות השחר (סימן מו סעיף ב): "וכשחוגר חגורו .. יברך אוזר ישראל בגבורה וכשמשים כובע או מצנפת בראשו יברך עוטר ישראל בתפארה, ולמה הוזכרו שם ישראל בבי' ברכות אלו ולא האחרות, לפי שהחגורה והכובע בישראל אינם כמו באומות, שבאומות אינן אלא להנאת הגוף בלבד אבל בישראל הם ג"כ משום צניעות וקדושה, החגורה כדי להפסיק בין לבו לערוה, והכובע שלא יהא בגילוי ראש, ואף שאין איסור בזה מן הדין מ"מ מדת צניעות וקדושה הוא שעל ידי כך ממשיך מורא שמיים על ראשו".

וכן כתב בהלכות הנהגת אדם בבוקר (סימן ב סעיף ז): "ולא ילך ד' אמות בגילוי הראש, ומדת חסידות שלא ילך אפילו פחות מד' אמות ושלא לישב כלל בגילוי הראש, ואפילו קטנים נכון לכסות ראשם כי היכי דתיהוי עלייהו אימתא דשמיא". רואים אפוא שהטעם הוא כדי שיהיה מורא שמיים על ראשם, כלומר, שכיסוי הראש מזכיר שיש מישהו מעליו ואז תהיה לו יראת שמיים.

אבל זו לא הפעם היחידה שאנחנו מכסים את עצמנו. מנהג הכיסוי מקובל גם בשעת ברכת הכהנים, כשהכהנים עולים לדוכן לברך את ישראל הם מכסים את ראשיהם וידיהם בטליתות שלהם וגם המתפללים מתכסים בטליתות. את הטעם לכך מבאר רבינו הזקן בה'ל' נשיאת כפיים (סי' קכח סעיף לו): "בשעה שהכהנים מברכים העם לא יביטו בעם ולא יסיחו דעתם .. שהרי הם

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ז אייר תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים

פרשת במדבר

להביט מאחורי המסכה

מתפללים שיברך הקב"ה את כל ישראל, והעם המקבלים את הברכה ג"כ יכוונו לברכה ויהיו פניהם נגד פני הכהנים ולא יסתכלו בהם שלא יסיחו דעתם .. ולכן נהגו במקומות הרבה לשלשל הטלית של מצוה על פניהם וידיהם כדי שלא יוכלו להסתכל בעם ולא העם בהם, לא בפניהם ולא בידיהם".

הטעם הוא אפוא כדי שלא יסיחו את דעתם מברכתו של הקב"ה ויסתכלו על הכהנים הנאים והצעירים, ולכן הכהנים מתכסים עם הטלית.

ישנו זמן נוסף שבהם נוהגים בכיסוי; לפני החופה נוהג החתן לכסות את פני הכלה ובכל משך זמן החופה פניה של הכלה נותרות מכוסות, לא ניתן לראותה והיא לא יכולה לראות מאומה. ישנם כמה טעמים להנהגה זו, אחד מהם משום דרכי צניעות, וטעם נוסף שבוזה שהוא מכסה אותה הוא פורס עליה את חסותו כפי שאנו מוצאים אצל רות שבקשה מבוועז "ופרשת כנפך על אמתך".

בפרשת השבוע אנו קוראים על שבט לוי שהם היו אחראים לנשיאת המשכן וכליו בעת נסיעתם במדבר. הם התחלקו לשלושה משפחות: גרשון, קהת ומררי, משפחות גרשון ומררי נשאו את הקרשים והיריעות, את הבנין עצמו, ונשאו זאת על עגלות, ולעומתם על בני קהת נכתב בפרשה "זאת עבודת בני קהת באהל מועד קודש הקדשים", ומפרש רש"י: "המקודש שבכולן, הארון והשלחן והמזבחות והפרוכות וכלי השרת". הם היו אחראים על החפצים הכי חשובים במשכן והם נשאו אותם על הכתף "כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו".

אולם קודם שהלויים ניגשו לשאת את הארון, היו הכהנים מכסים את הארון כדי שהלויים לא יביטו חלילה על הארון, ואכן בסוף הפרשה אנו קוראים על ההוראה המיוחדת של הקב"ה "אל תכריתו את משפחות הקהתי מתוך הלויים זאת עשו וחיו ולא ימותו בגשתם את קודש הקדשים אהרן ובניו יבואו ושמו אותם .. ולא יבאו לראות כבלע את הקודש ומתו". התורה אומרת שהכהנים היו צריכים לוודא ולהבטיח שהלויים לא יראו בשגגה את הארון, שכן כל מי שהסתכל על הארון מת.

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ז אייר תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים פרשת במדבר להביט מאחורי המסכה

וכמו שרש"י אומר בבראשית על הפסוק "ותקרא שמו לוי" – "עי"כ כל מי שנאמר בו על כן מרובה באוכלסין חוץ מלוי שהארון היה מכלה בהם" (כ"ט ל"ד).

המדרש אומר את הטעם לזה, היות ש"מי שרואה פני השכינה מתמעט והולך, וכן אתה מוצא שבטו של לוי, לפי שהיו רואין את השכינה היו מועטין". פשוטו כמשמעו.

ועל התופעה הזאת ותוצאותיה אנו קוראים גם במדרש רבה: "מתוך שהיתה האש יוצאת ושפה בטועני הארון היו מתמעטין, והיו כל אחד ואחד רצין (מן הארון) זה נוטל את השלחן וזה נוטל את המנורה וזה נוטל את המזבחות ובורחים מן הארון מפני שהיה מזיקן".

עד"ז ישנה הלכה לגבי קודש הקדשים, שמפעם לפעם היו מכניסים אדם לקה"ק כדי לסייד את קה"ק, וכפי שהרמב"ם כותב בהל' בית הבחירה (פ"ד בסופו) "ולולין היו פתוחין בעליה לבית קודש הקדשים שבהם משלשלים את האומנין בתבות כדי שלא יזונו עיניהם מבית קה"ק", שוב אנחנו רואים שהיה אסור לשום אדם שבעולם להסתכל על הארון.

לכאורה דבר זה אינו מובן, מדוע איסור ראיית הארון היה חמור כל כך עד כדי כך שזה עלול היה להביא לעונש מיתה ר"ל!?

ישנם כאלו שמסבירים שהארון היה מסמל את השכינה, וברגע שאדם הסתכל על הארון הרי באופן טבעי היה מצטייר במוחו איזה ציור גשמי, והקב"ה הרי הוא מופשט מכל ציור ואינו מצוייר בשום ציור גשמי, ולכן אסרו להביט על מה שימייצג אותו בעולם, שכן אז האדם מאבד את הרעיון המופשט ומתחילה להתרקם במוחו צורה גשמית שמדמה שזהו הקב"ה, ולכן אסור בשום פנים ואופן שאדם יראה את הארון כדי שהקב"ה לא יתגשם ח"ו בעיניו.

זהו אפוא גם הטעם הפנימי לאיסור להביט על הכהנים בזמן שעולים לדוכן, כמו שהזהר אומר בפי קדושים "אמרו אסור לי לבר נש לאסתכלא באצבען דכהני בשעתא דפרסי ידיהו בגין דתמן שריא יקרא דמלכא עלאה (שכינתא)".

פרייקט בחסות "משרד השלוחים"

יצא לאור בתאריך: כ"ז אייר תשס"ז
הדברים על אחריות הכותב בלבד

רעיונות מקוריים לדרשות שבועיות לשלוחים פרשת במדבר להביט מאחורי המסכה

כל דבר שמסמל את השכינה עליו להיות מכוסה, וזה מבטא את העובדה שיש משהו יותר נעלה ועמוק ממה שאנחנו רואים בעיני בשר מעבר לפני השטח, ולכן זה מכוסה ואנו במוחנו נחשוב שזה מסמל את הקב"ה שהוא לא מצוייר בשום צורה.

כך גם לגבי כיסוי הראש; אדמו"ר הזקן מביא בתניא פרק ל"ה מהזהר בשם הינוקא על הפסוק "החכם עיניו בראשו וכי באיזה מקום נמצאות עיני האדם, אלא בודאי שכוונת הפסוק היא כפי שלמדנו "לא יהלך בר נש בגילוי דרישא" לא ילך אדם ארבע אמות בגילוי ראש היות והשכינה שורה על ראשו". הרי שהטעם הפנימי לכיסוי הראש הוא שוב אותו טעם: השכינה שורה על ראשו של האדם וכל דבר שמסמל ומייצג את השכינה יש לכסות.

וישנם כאלו שמסבירים בשם נשים צדקניות שבישראל שזהו גם הטעם מדוע מכסים את פני הכלה בשעת החופה, היות שהשכינה שרויה על פניה ואסור לאדם להזין את עיניו מהשכינה.

מהי ההוראה מכך בעבורנו?

ישנו ווארט של הרבי שמושתת על הפסוק "אל תבט אל מראהו" – כשמסתכלים על יהודי צריך להבין שהגוף הוא רק כיסוי, הוא ביטוי של משהו הרבה יותר עמוק ונעלה. ישנו ביטוי שאומר: 'מה שאתה רואה – זה מה יש', אולם כשמדובר על יהודי ההיפך הוא הנכון; מה שאתה רואה זהו רק כיסוי לנשמה שהיא חלק אלוקה ממעל ממש, וכמו שבארון לא החלק הגשמי הוא העיקר אלא החלק הרוחני – כך גם כל יהודי, אין לשפוט אותו לפי מראהו אלא יש לזכור שמאחורי הכיסוי מסתתרת נשמה שרוצה וצמאה ליהדות. לא להתפעל מהכיסוי אלא לזכור מה מתחבא מאחוריו.